

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12309/2023
30.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ивана Милосављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Високи савет судства, Основни суд у Крагујевцу, чији је законски заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6416/21 од 24.11.2023. године, у седници одржаној 30.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6416/21 од 24.11.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 26846/20 од 15.06.2021. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 30.168 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом почев од 15.07.2016. године па до исплате. Тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 402.146,00 динара (став други изреке).

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6416/21 од 24.11.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 26846/20 од 15.06.2021. године у ставу првом изреке тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете исплати 30.168 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом почев од 15.07.2016. године па до коначне исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 26846/20 од 15.06.2021. године, тако што је обавезан тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 22.500,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 45.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. ЗПП.

О ревизији није било потребе одлучивати у смислу одредбе члана 404. ЗПП, имајући у виду да вредност спора омогућава изјављивање ревизије из члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. На друге битне повреде одредаба парничног поступка које могу бити разлог за изјављивање овог ванредног правног лека у смислу одредбе члана 407. ЗПП тужилац се не позива.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као купац са привредним друштвом „Срећковић квадрати“ као продавцем дана 18.08.2014. године закључио и пред Основним судом у Крагујевцу оверио уговор о продаји непокретности који није евидентиран у Регистру непокретности Основног суда у Крагујевцу. Предмет уговора је стан у изградњи са подацима из пројектне документације обележен као стан број .. на трећем спрату површине 41,90м² у стамбеном објекту у улици ... број .. у Крагујевцу, на кат. парцели .. КО Крагујевац. На дан закључења и овере уговора тужилац је на рачун продавца уплатио уговорену цену од 30.186 евра. Пре закључења тог уговора 31.07.2012. године између привредног друштва „Срећковић квадрати“ као инвеститора и више физичких лица, као купаца – носилаца права коришћења на кат. парцели .. КО Крагујевац и права својине на постојећим објектима закључен је и оверен уговор о регулисању међусобних права и обавеза ради изградње стамбеног објекта. Тим уговором инвеститор се обавезао да ће на уступљеној парцели у року од 24 месеца изградити стамбени објекат и да ће уступиоцима пренети у својину део саграђеног објекта. Како своју обавезу није извршио у уговореном року, тај уговор је пресудом на основу признања Основног суда у Крагујевцу П 6873/15 од 13.10.2015. године раскинут и утврђено је да су уступиоци поново постали власници парцеле .. са заједничким неопредељеним сувласничким деловима и стамбеног објекта у изградњи постојећег на тој парцели. Наведеном парцелом и објектом у изградњи – објекат изграђен без грађевинске дозволе, поново је прометовано закључењем уговора о купопродаји и регулисању међусобних односа од 15.07.2016. године између власника катастарске парцеле .. као продавца и самосталне занатске радње „Коле градња“ као купца. У клаузули о потврђивању исправе јавни бележник је констатовао да је увидом у претрагу система за контролу промета непокретности Основног суда у Крагујевцу утврдио да не постоје подаци за непокретности на катастарској парцели .. КО Крагујевац, односно да предметним непокретностима није двоструко прометовано.

Првостепени суд је применом одредбе члана 35. став 2. Устава РС, члана 55. и 172. став 1. Закона о облигационим односима, члана 4. став 8. Закона о промету непокретности, и члана 1. и 2. Правилника о вођењу посебне евиденције о уговорима о промету непокретности обавезао тужену да тужиоцу исплати износ од 30.168 евра за

колико је његова имовина умањена пропустом органа тужене- Основног суда у Крагујевцу. Према схватању првостепеног суда неправилан рад тог суда се огледа у чињеници да је пропустио да изврши обавезу да евидентира уговор о купопродаји који је тужилац пред тим судом закључио 18.08.2014. године, што је имало за последицу да се истом непокретношћу поново прометује закључењем уговора од 15.07.2016. године, због чега је за тужиоца настала штета у висини од 30.168 евра на име купопродајне цене коју је платио привредном друштву „Срећковић квадрати“, а за то није успео да стекне било каква својинска права на непокретности.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду налазећи да не постоји узрочнопоследична веза између рада органа тужене и настале штете. На тужиоцу је био терет доказивања да је претрпео штету, и да је штету чију накнаду тражи проузроковао орган тужене за чији пропуст одговара тужена, што тужилац није доказао, због чега тужбени захтев није основан.

По налажењу Врховног суда, правилно је другостепени суд преиначио првостепену пресуду одбијањем тужбеног захтева.

Одредбом члана 172. Закона о облигационим односима у ставу 1. прописано је да правно лице одговара за штету које његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Предмет тражене правне заштите је накнада материјалне штете, за коју тужилац тврди да је претрпео незаконитим радњама органа тужене.

Појам материјалне штете прописан је одредбом члана 155. Закона о облигационим односима, по коме штету представља умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист). Оштећени има право на накнаду како обичне штете, тако и измакле користи (члан 189. став 1. ЗОО), а за штету одговара онај ко другоме исту проузрокује, осим ако не докаже да је штета настала без његове кривице (члан 154. став 1. ЗОО). Правно лице одговара и за штету коју трећем лицу проузрокује његов орган у вршењу или у вези са вршењем својих функција (члан 172. став 1. ЗОО).

Према наведеним одредбама, услови за остварење права на накнаду штете су – настанак штете, радња штетника (када се не ради о објективној одговорности) и постојање узрочне везе између штете и штетне радње. Када се ради о штети у смислу члана 172. став 1. ЗОО, правно лице ће бити одговорно само ако се утврди да је штета последица незаконитог и неправилног рада његовог органа, што подразумева поступање супротно закону и правилима поступка за рад тог органа. При том, приликом оцене да ли су испуњени услови за постојање одговорности за насталу штету од правног лица, у конкретном случају од државе – Републике Србије, терет доказивања настале штете је на тужиоцу.

У конкретном случају тужилац није доказао да је у радњама органа тужене било незаконитог поступања, нити да је постојала било каква узрочна веза између поступања органа тужене и износа од 30.186 евра које потражује на име накнаде штете на име купопродајне цене коју је платио свом продавцу по уговору о купопродаји од

18.04.2014. године. При томе, тужилац тужбени захтев за накнаду штете заснива на чињеници да је Основни суд у Крагујевцу пропустио да евидентира купопродајни уговор од 18.08.2014. године, те да је то имало за последицу да се истом непокретношћу поново прометује закључењем уговора од 15.07.2016. године. Међутим, уговором од 15.07.2016. године није прометовано станом за који је тужилац платио купопродајну цену, већ катастарском парцелом .. са стамбеним објектом у изградњи постојећег на тој парцели, при чему тужилац није доказао да се ради о његовом објекту. Тужилац такође није пружио доказ да није успео да изврши повраћај купопродајне цене од свог продавца Привредног друштва „Срећковић квадрати“ коме је исплатио новчани износ на име купопродајне цене или да је то покушао. Продавац инвеститор није извршио своје уговорне обавезе из закљученог уговора, чиме је проузроковао штету тужиоцу. Околност што тужилац има евентуално потраживање према приватном правном лицу које није извршило своју обавезу предајом стана у посед не може се ставити на терет туженој, због чега околност што уговор није евидентиран у електронском систему Основног суда у Крагујевцу не може бити у непосредно узрочној вези са штетом коју тужилац потражује постављеним тужбеним захтевом.

Нису основани наводи у ревизији тужиоца да је тужени унео у Регистар о промету непокретности уговор који је оверен пред Основним судом у Крагујевцу тужилац не би изгубио право својине на свом стану, јер истим не би могла да прометују било која друга лица осим тужиоца, због чега постоји обавеза тужене да надокнади штету тужиоцу. Међутим, као што је напред наведено уговором од 15.07.2016. године није прометовано станом тужиоца који је он уговором од 18.08.2014. године купио у изградњи, већ катастарском парцелом .. са заједничким неопредељеним сувласничким деловима стамбеног објекта у изградњи на тој парцели, при чему тужилац није пружио доказ да се управо ради о његовом стану.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић